

Preek
gehouden te Dordrecht op 16 december 2006
door ds. W. Harinck

Lukas 1:63:

En als hij een schrijftafeltje geëist had, schreef hij, zeggende: Johannes is zijn naam. En zij verwonderden zich allen.

De naamgeving van Johannes

1. De naamgeving door een ongelovige Zacharias betwijfeld
2. De naamgeving door een gelovige Zacharias bevestigd

1. De naamgeving door een ongelovige Zacharias betwijfeld

Zacharias en zijn vrouw Elizabet vreesden de Heere. Ze leefden samen voor de Heere en voor Zijn dienst. In het zesde vers kunnen we lezen dat ze beiden rechtvaardig waren voor God, wandelende in al de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk. Ze vreesden de Heere. Zacharias en Elizabet waren twee kinderen des Heeren.

We lezen dat er een schaduw over hun leven lag. Ze moesten het kruis van de kinderloosheid dragen. Lukas vertelt dat ze geen kind hadden, omdat Elizabet onvruchtbaar was. Het was een zwaar kruis wat Zacharias en Elizabet moesten dragen. Want in die tijd, onder het volk Israël werd kinderloosheid gezien als een schande, als een straf, als een oordeel van God. Je kon dan niet meebouwen aan de komst van het koninkrijk van God. Je had dan geen nageslacht wat delen mocht in de zegeningen van Abraham. Er wordt in vers 25 gesproken over de versmaadheid onder de mensen. Smaadheid hebben Zacharias en Elizabet moeten dragen onder de mensen, omdat ze de kinderzegen moesten missen. Dat leert ons dat ook Gods kinderen, al vrezen ze de Heere, onder de mensen dikwijls smaadheid moeten dragen.

Lukas vertelt dat de priester Zacharias een bijzonder voorrecht te beurt is gevallen. Door het werpen van het lot is Zacharias aangewezen tot een bijzondere taak in het huis des Heeren. Hij mag in het heilige van de tempel het reukoffer gaan brengen. Dat was heel bijzonder. Het was een hoogtepunt in het leven van een priester, als hij door het lot dat grote voorrecht ontving. Zacharias mag het reukoffer gaan brengen.

We zien hem in onze gedachten gaan. Daar gaat Zacharias, heel eerbiedig, heel plechtig gaat hij stap voor stap het heilige van de tempel binnen. Het gordijn sluit zich achter hem. Dan is Zacharias binnen in het huis des Heeren.

Maar wat ziet hij daar bij het reukofferaltaar? Zijn hart wordt vervuld met vrees. Hij ziet een heilige engel, een boodschapper van de hemel, een hemelse dienstknecht van God gezonden. Het is de engel Gabriël, die voor God staat.

De engel Gabriël ziet dat Zacharias vreest, dat z'n hart ontroerd is. Direct stelt Gabriël Zacharias gerust: *Vreest niet*. De engel komt met een goede boodschap. De engel vertelt Zacharias dat hun gebeden verhoord zijn. Ze zullen een zoon krijgen. En de zoon die geboren zal worden wordt geroepen tot een bijzonder werk. Hij zal de wegbereider voor de Messias zijn. Daarom moet zijn naam zijn: Johannes. Die naam heeft een rijke betekenis. Johannes betekent: de Heere is genadig. Wat een blijde, wat een goede boodschap mag Zacharias ontvangen. Hun gebeden zijn verhoord geworden. Ze zullen een zoon ontvangen. Johannes zal zijn naam zijn. De Messias komt! De Zaligmaker komt! En Johannes zal de weg voor de Messias bereiden.

Maar hoe was de reactie van Zacharias? Hoe heeft Zacharias geantwoord toen hij die boodschap ontving? We lezen het in vers 18: *En Zacharias zeide tot de engel: Waarbij zal ik dat weten? Want ik ben oud, en mijn vrouw is verre op haar dagen gekomen.* Zacharias twijfelt. Hij zegt: "Het kan niet, wij zijn te oud om nog een kind te krijgen." Hij redeneert. Hij denkt menselijk. Hij vraagt om een teken:

Waarbij zal ik het weten? Hij wil een teken zien. Het is een vraag die niet opkomt uit het geloof, om in het geloof gesterkt te worden. Nee, het is een ongeloofsvraag van Zacharias.

Dan zien we dat Zacharias om zijn ongeloof gestraft gaat worden. Hij zal een teken ontvangen. Maar hij ontvangt het op eigen kosten. We lezen in vers 20: *En zie, gij zult zwijgen, en niet kunnen spreken, tot op de dag, dat deze dingen geschied zullen zijn; om dies wil, dat gij mijn woorden niet geloofd hebt, welke vervuld zullen worden op hun tijd.* Omdat hij niet heeft geloofd in de woorden van God door de engel gesproken, wordt hij gestraft. Hij zal niet meer kunnen spreken. Hij zal moeten zwijgen. Hij zal zijn stem niet meer kunnen gebruiken. Hij zal stom zijn. Dat is een oordeel van God over het ongeloof van Zacharias. Onder dat oordeel van God zal hij nu verder moeten gaan leven. Het gebruik van zijn stem wordt het afgenomen. Hij zal stom zijn. Een zware straf.

Misschien vinden wij die straf eigenlijk wel veel te zwaar. Moest hem dat ongeloof nu zo zwaar worden aangerekend? De Heere vraagt immers heel veel van Zacharias. De Heere vraagt van hem een even groot geloof als van Abraham. Is het wel rechtvaardig dat Zacharias zo zwaar gestraft wordt?

Wij vinden het ongeloof geen grote zonde. Stelen, echtbreken, liegen, bedriegen, daarvan zeggen wij: dat is zijn erge en grote zonden! In ons hart vinden wij ongeloof geen grote zonde. Maar geliefden, het ongeloof dat is de allerergste en de allergrootste zonde! Het is de moeder van alle zonden. De zonde is in het paradijs met het ongeloof begonnen. Daar hebben we de leugen van satan geloofd en de waarheid van God door het ongeloof verworpen.

Ongeloof maakt God tot een leugenaar. Het veracht de liefde van de Vader, Die Zijn Zoon in de wereld heeft gezonden om zondaren zalig te maken. Ongeloof vertreedt dat reine bloed van Christus. Het ongeloof spreekt de Heilige Geest tegen. De Heilige Geest, Die spreekt door het Woord, door de wet van God en door het heilig Evangelie van God. Het ongeloof spreekt Gods Woord tegen. Daarom wordt het hardste oordeel geveld over de zonde van het ongeloof.

De Heere Jezus heeft gezegd: *die niet geloofd zal hebben, zal verdoemd worden.* Daarom moeten we ons niet verwonderen over het strenge oordeel waaronder Zacharias is gekomen. Dat was door zijn ongeloof. Daarom het oordeel dat hij stom is geworden, dat hij niet meer spreken kon.

In plaats van het volk te zegenen heeft hij ze weg moeten sturen. Hij kon niet meer spreken. Letterlijk met stomheid geslagen is Zacharias naar huis, naar Hebron, naar zijn vrouw gegaan. Een aangrijpend gebeuren...

Maar wat heeft het ons te zeggen? Denk eens mee: tot Zacharias kwam een goede boodschap en hij geloofde het niet. Tot ons komt ook een goede boodschap. *Dit is een getrouw woord, zegt Paulus en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken.* Een goede boodschap komt tot ons. De adventsprediking is een goede boodschap. Het verkondigt schuldige mensen, die op de weg zijn van de dood, die het eeuwige oordeel verdienen, dat er bij de Heere nog vergeving is, dat er bij de Heere nog genade is te vinden, zelfs voor de grootste van de zondaren.

Een goede boodschap komt tot ons. Maar van nature geloven wij de Heere niet. Dan geloven wij Zijn Woord niet. We zitten gevangen in de gevangenis van satan. We geloven, ook vandaag nog steeds, de leugen van satan. "Het zal wel meevallen. We hebben nog tijd genoeg. We kunnen ons later nog wel bekeren. God is toch barmhartig?" Gevangen in de leugen van satan.

Hoogmoed houdt de gevallen mens gevangen. Een oudvader zegt: "Ongeloof was de eerste zonde van de mens en hoogmoed is de eerstgeborene van de zonde van het ongeloof." Hoogmoed is ook een gevangenis, waar we in opgesloten zitten. Ons hart wil niet buigen voor God. Uit genade zalig worden, laag bukken als een tollenaar, als een zondaar, ons hoogmoedige bestaan strijdt ertegen. We willen niet als een goddeloze behandeld worden. Liefde tot de zonde, liefde tot de wereld, liefde tot ons eigen ik houdt ons ook gevangen. Het ongeloof is als een blinddoek, als een donkere gevangenis.

Wij erkennen de zonde van het ongeloof niet, wij bewenen de zonde van het ongeloof niet, totdat God het je laat zien en voelen. Geliefden, dat is nu gebeurd bij Zacharias.

2. De naamgeving door een gelovige Zacharias bevestigd

Maandenlang heeft Zacharias geleefd in stilte. Geen woord kon hij spreken vanwege zijn ongelof. Door zijn eigen schuld staat hij nu overal buiten. Maar zie eens wat er gebeurt? Ondanks het ongelof van Zacharias maakte de Heere Zijn belofte waar. Elizabet wordt zwanger, de belofte wordt vervuld! Zacharias heeft het wonder gezien, in zijn ouderdom. Naar de berekening van de mensen was het onmogelijk, maar toch was het waar.

En aan het einde van de zwangerschap, toen de tijd vervuld was, is er een zoon geboren in Hebron, in het huis van Zacharias en Elizabet. O, wat een wonder van genade! De gebeden zijn verhoord geworden. De familie komt op bezoek. De vrienden, de burens, de mensen, ze lopen in en uit. Er is verwondering en er is blijdschap. Er is een kind geboren bij Zacharias en Elizabet! De mensen waren verwonderd en ze spraken over de barmhartigheid van de Heere, die geschied was aan Zacharias en Elizabet. Er was dankbare verwondering. Er was hartelijke blijdschap over Gods grote daden.

Maar Zacharias stond erbuiten. Hij kon niet spreken vanwege zijn ongelof. De verwondering en de blijdschap over de zoon die ze hebben ontvangen was bij Zacharias vermengd met die verstikkende pijn over zijn ongelof. Zacharias heeft in zijn hart de hemelse censuur gevoeld. Hij kon niet spreken. Hij stond erbuiten. Het was afgesloten voor Zacharias. De hemel heeft hem laten voelen in zijn hart hoe zwaar de zonde van het ongelof is.

Toen kwam de achtste dag. De achtste dag na de geboorte, de dag van de besnijdenis. De dag waarop de naam van het kind wordt gegeven. Iedereen is het erover eens. De zoon van Zacharias en Elizabet moet de naam van zijn vader gaan dragen. Hij moet Zacharias als naam krijgen. Maar Elizabet zegt: "Nee, niet Zacharias, maar Johannes zal zijn naam zijn." De mensen begrijpen het niet. Ze zeggen: "Er is toch niemand in jullie nageslacht die Johannes heet?" Toch blijft Elizabet er bij: Johannes is zijn naam!

Dan wenken ze Zacharias. Kijk, daar zit hij, apart, hij staat erbuiten. Maar ze wenken hem. Dan komt Zacharias en hij vraagt om een schrijfplankje en dan schrijft hij, we lezen het in onze tekst: *En als hij een schrijftafeltje geëist had, schreef hij, zeggende: Johannes is zijn naam.*

De geloofsbelijdenis van Zacharias. Door het geloof schrijft Zacharias het uit, zoals de engel het had gesproken, zoals de hemel het had bevolen: *Johannes is zijn naam.*

De geloofsbelijdenis van Zacharias, waarin hij door het geloof bevestigde wat de Heere heeft gesproken. Maanden van stilzwijgen zijn daaraan vooraf gegaan. In die tijd is Zacharias opnieuw zondaar voor God geworden. Zijn ongelof is hem tot schuld geworden, het is hem tot smart geworden. Hij heeft het ongenoegen van de Heere gevoeld. Pijnlijk heeft Zacharias doorleefd dat zijn ongelof de Heere bedroefde en vertoornde. Maar in de achterliggende tijd heeft hij ook het onbegrijpelijke wonder doorleefd, dat de Heere, ondanks zijn ongelof, ondanks zijn schuld en onwaardigheid, toch doet wat Hij beloofd had. Als de Heere teruggenomen had wat Hij gesproken had door de engel Gabriël, dan zou dat rechtvaardig zijn geweest. Maar de Heere deed het niet. Hij vervulde toch Zijn Woord. Wat is dat een wonder voor Zacharias geweest! Het heeft zijn hart verbroken. Het heeft hem klein gemaakt voor God. Het heeft hem zondaar gemaakt voor God. Het is tot een buigen voor de Heere gekomen.

Zie geliefden, daar brengt de Heere nu al de Zijnen. Daar breken ook de banden. Zie het maar in het 64^e vers: *En terstond werd zijn mond geopend en zijn tong losgemaakt. En hij sprak, God lovende.* Aan mensen die buigen kan de Heere Zijn genade kwijt. Bij mensen die buigen is er werk voor de Messias. Mensen die hun schuld belijden, die de Heere te voet vallen, die belijden: ik heb gezondigd tegen de hemel en voor U. In zulke harten is nu ruimte voor dat gezegende werk van Christus. Christus, Die gekomen is om gebondenen vrijheid te schenken.

Het gebeurde terstond, zegt Lukas. Op hetzelfde ogenblik dat Zacharias schreef: *Johannes is zijn naam*, werden de banden gebroken. *En hij sprak, God lovende.*

Johannes is zijn naam. Weten we nog wat het betekent? De Heere is genadig! Zacharias heeft dat ondervonden. Dat was de bevinding van zijn hart, het wonder van zijn leven. De Heere is genadig. Dat zien we in Bethlehem. God geeft Zijn Zoon in de kribbe. En boven de kribbe staat geschreven: De Heere is genadig. Hij die rijk was, is arm geworden. Hij die in de schoot van de Vader was, is in de wereld gekomen om zondaren zalig te maken.

Boven Golgotha staat het geschreven: de Heere is genadig. Want op Golgotha sterft het Lam van God. Daar brengt Christus dat volmaakte offer, opdat God met behoud van Zijn rechtvaardigheid, aan zondaren zijn genade zou wegschenken. De Heere is genadig. Hier vinden verbroken harten een antwoord op de vraag van hun leven. Hoe krijg ik een genadig God? O, in Christus is de Heere genadig.

Wat een wonder als de ogen daarvoor geopend worden en als we met Zacharias, met de hand van het geloof mogen schrijven: het is waar, de Heere is genadig. Als we het in de nood van ons leven ondervinden dat de Heere genadig is, dat er bij Hem vergeving is, dat er bij Hem verlossing is, temidden van nood en dood, dan wordt het anker van het geloof uitgeworpen en vinden we een ruimte van zaligheid. Genade, overvloeiende, zei Bunyan, zelfs voor de voornaamste van de zondaren.

Wat een evangelie! Wat een goede boodschap. Eerst zagen we de naamgeving door het ongelof betwijfeld. Maar dat ongelof is Zacharias tot schuld, tot zonde, tot smart geworden. En hij kwam tot een buigen aan de voeten des Heeren. En toen werden de banden gebroken en mocht Zacharias op Gods tijd, door het geloof, de naamgeving bevestigen: de Heere is genadig.

Is genadig, geen verleden tijd, maar tegenwoordige tijd. Ook heden, ook vandaag *is* de Heere genadig. Daarom kunnen we nog behouden worden. Zoek toch de Heere! Vraag toch naar de Heere. Jongens en meisjes, jullie jonge leven is de beste tijd om naar de Heere te zoeken en te vragen. Hij *is* genadig. Zelfs in de dag van onze ouderdom - zie het maar bij Zacharias - *is* de Heere genadig. Volk des Heeren, wat is het een les om te leren om nu van genade te leven. Want wij verzondigen het dagelijks. Zelfs Zacharias, een godvrezend man, een priester in het huis des Heeren, een beproefde gelovige, die een biddend leven kende, zelfs Zacharias verzondigde het zo diep door zijn ongelof. Dan blijft er maar één hoop over: de Heere is genadig. *Want uit genade zijt gij zalig geworden, uit het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave.*

Amen.